

61990J0300

DOMSTOLENS DOM AF 28. JANUAR 1992. - KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER MOD KONGERIGET BELGIEN. - EOEF-TRAKTATENS ARTIKEL 48 OG 59 - RAADETS FORORDNING (EOEF) NR. 1612/68 - FRADrag FOR FORSIKRINGSPRAEMIER - NATIONAL LOVGIVNING IKKE I OVERENSSTEMMELSE HERMED. - SAG C-300/90.

Samling af Afgørelser 1992 side I-00305

Sammendrag

Dommens præmisser

Afgørelse om sagsomkostninger

Afgørelse

Nøgleord

++++

Fri bevaegelighed for personer - arbejdstagere - ligebehandling - fri udveksling af tjenesteydelser - begrænsninger - ret til fradrag i den skattepligtige indkomst af visse præmier til personforsikring - fradragsret betinget af at betalingen sker til et selskab etableret paa skatteterritoriet - betingelsen efter omstændighederne begrundet i hensynet til at sikre sammenhængen i beskatningsordningen

(EOEF-Traktaten, art. 48 og 59)

Sammendrag

Traktatens artikel 48 og 59 er til hinder for, at det i en medlemsstats lovgivning bestemmes, at retten til at fradrage præmier til alderspensionsforsikring og forsikring mod risikoen for dødsfald er betinget af, at de nævnte præmier indbetales i vedkommende stat. En saadan betingelse kan imidlertid være begrundet i hensynet til at sikre sammenhængen i den beskatningsordning, der finder anvendelse.

Det nævnte hensyn kan f.eks. goere sig gældende, naar retten til at fradrage præmier efter beskatningsordningen i en medlemsstat modsvares af en beskatning af de beloeb, der udbetales af forsikringssselskaberne til opfyldelse af kontrakterne, og omvendt, og saafremt gennemførelsen af denne ordning, hvorved fradragsretten i ét led udlignes ved beskatningen i et andet, ikke

laengere er sikret, idet udbetalingerne paa grundlag af de fradragsberettigede praemier foretages af et udenlandsk forsikringsselskab i udlandet, hvor det er tilfaeldigt, om de beskattes.

Dommens præmisser

1 Ved staevning indgivet til Domstolens Justitskontor den 1. oktober 1990 har Kommissionen for De Europaeiske Faellesskaber i medfoer af EOEF-Traktatens artikel 169 anlagt sag med paastand om, at det fastslaas, at Kongeriget Belgien har tilsidesat de forpligtelser, der paahviler det i henhold til EOEF-Traktatens artikel 48 og 59 samt artikel 7, stk. 2, i Raadets forordning (EOEF) nr. 1612/68 af 15. oktober 1968 om arbejdskraftens frie bevaegelighed inden for Faellesskabet (EFT 1968 II, s. 467), ved kun at lade praemier til supplerende alderspensionsforsikringer eller forsikringer mod risikoen for doedsfald vaere fradragsberettigede i den skattepligtige indkomst, saafremt praemierne indbetales til selskaber, der er hjemmehoerende i Belgien, eller til udenlandske forsikringsselskabers belgiske afdeling.

2 Ifoelge artikel 54, punkt 2, i indkomstskatteloven (Moniteur belge af 10.4.1964, s. 3809), fradrages i bruttoerhvervsindkomsten de praemier til supplerende alderspensionsforsikring og forsikring mod risikoen for doedsfald, som den skattepligtige endeligt har indbetalt i Belgien, uden at der er tale om lovpligtig forsikring, med henblik paa udbetaling af en rente eller en kapital ved en bestemt alder eller ved doedsfald.

3 Den kongelige gennemfoerelsesanordning af 4. marts 1965 (Moniteur belge af 30.4.1965, s. 4722) bestemmer, at "praemier, som den skattepligtige har indbetalt i form af en engangsbetaling eller loebende til opfyldelse af livsforsikringsaftaler, som han har indgaaet individuelt, fradrages kun ... i den forsikredes bruttoerhvervsindkomst, saafremt 1) forsikringerne er tegnet i belgiske selskaber eller i udenlandske selskabers belgiske afdelinger, der paatager sig forpligtelser i henhold til aftale, hvis opfyldelse afhaenger af en persons livslaengde, herunder offentlige eller private sociale sikringsinstitutioner, der omfattes af saerlige love; ..." (artikel 45, nu artikel 44, jf. kongelig anordning af 7.1.1989, Moniteur belge af 10.1.1989, s. 999). For saa vidt angaar praemier til supplerende forsikring, som arbejdsgiverne indbetaler ved tilbageholdelse i loennen, bestemmer artikel 33e i den naevnte kongelige anordning, at fradraget i den skattepligtige indkomst bl.a. er betinget af, at praemierne er "indbetalt til et livsforsikringsselskab eller en pensionsfond, der har hjemsted eller hovedforretningssted i Belgien eller ledes eller administreres dér, eller til en afdeling i Belgien af et saadant selskab mv., saafremt dette har hjemsted eller hovedforretningssted i udlandet ...".

4 Indkomstskattelovens artikel 54 blev ophaevet ved artikel 35, stk. 1, punkt 6, i lov af 7. december 1988 (Moniteur belge af 16.12.1988, s. 17312), og spoergsmaalet er nu reguleret i denne lovs artikel 12, stk. 2, punkt 1, og artikel 13, stk. 1, punkt 1, der har foelgende indhold:

"Som udgifter i forbindelse med erhverv betragtes:

1) Praemier til supplerende alderspensionsforsikring og forsikring mod risikoen for doedsfald, som den skattepligtige med henblik paa udbetaling af en rente eller en kapital ved en bestemt alder eller ved doedsfald endeligt har indbetalt i Belgien gennem sin arbejdsgiver ved indeholdelse i loennen, uden at der er tale om lovpligtig forsikring" (artikel 12, stk. 2).

"Fra bruttoerhvervsindkomsten fradrages ...:

1) Praemier til supplerende alderspensionsforsikring og forsikring mod risikoen for doedsfald, som den skattepligtige med henblik paa udbetaling af en rente eller en kapital ved en bestemt alder

eller ved dødsfald endeligt har indbetalt i Belgien til opfyldelse af en livsforsikringsaftale, som han har indgået individuelt, uden at der er tale om lovpligtig forsikring" (artikel 13, stk. 1).

5 Hvad nærmere angaar sagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb samt parternes anbringender og argumenter henvises til retsmoderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende i det omfang, det er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

Tilsidesættelse af Traktatens artikel 48 og af artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 1612/68

6 Den belgiske regering har anført, at de omtvistede bestemmelser finder anvendelse uden hensyn til nationalitet på belgiske arbejdstagere og på arbejdstagere, der er statsborgere i de andre medlemsstater, og som vælger at opretholde de forsikringer, de tidligere har tegnet i udlandet. Kommissionens anbringende om, at bestemmelserne navnlig er til skade for skatteydere, der er statsborgere i andre medlemsstater, savner ethvert grundlag.

7 Hertil bemærkes, at arbejdstagere, der har uøvet en erhvervsmaessig virksomhed i en medlemsstat, og som efterfølgende har beskæftigelse i en anden medlemsstat eller søger beskæftigelse dér, normalt har tegnet deres livsforsikringer hos forsikringsselskaber i den første stat. Der er følgelig fare for, at de omtvistede bestemmelser navnlig rammer disse arbejdstagere, der normalt er statsborgere i andre medlemsstater.

8 Den belgiske regering har endvidere anført, at mens statsborgere fra andre medlemsstater, der har beskæftigelse i Belgien, og som er forsikrede i henhold til livsforsikringsaftaler, der er indgået tidligere i en anden medlemsstat, ikke kan fratrække deres præmier i den skattepligtige bruttoindkomst, er pensioner, renter, kapitaler eller tilbagekøbsbeløb, som de modtager fra forsikringsselskaberne i henhold til sådanne forsikringer, ikke skattepligtig indkomst, jf. artikel 32a, der blev indsat i indkomstskatteloven ved lov af 5. januar 1976 (Moniteur belge af 5.2.1976, s. 81). At de pågældende skal betale skat af sådanne beløb, saafremt de vender tilbage til deres hjemland, skyldes ikke, at belgisk lovgivning indeholder en hindring for arbejdskraftens frie bevægelighed, men at medlemsstaternes skattelovgivninger ikke er harmoniserede.

9 Dette argument kan ikke tiltrædes. Det er normalt statsborgere fra de andre medlemsstater, der efter beskæftigelse i Belgien vender tilbage til hjemstaten, hvor ydelserne fra forsikringsselskaberne beskattes, og de kan derfor ikke, til gengæld for at de ikke har haft fradragsret for præmier ved indkomstbeskatningen, få forsikringsydelserne udbetalt skattefrit. Dette skyldes, som det er anført, at medlemsstaternes skattelovgivninger ikke er harmoniseret, men en sådan harmonisering kan ikke opstilles som en forhaandsbetingelse for anvendelsen af Traktatens artikel 48.

10 Den belgiske regering har gjort gældende, at de omtvistede bestemmelser under alle omstændigheder er begrundet i almene hensyn. Det er for det første vanskeligt, hvis ikke umuligt, at kontrollere præmiebetaling i de andre medlemsstater, og for det andet er sådanne bestemmelser nødvendige af hensyn til sammenhængen i den i sagen omhandlede beskatningsordning.

11 For saa vidt angaar hensynet til en effektiv skattekontrol bemærkes, at Raadets direktiv 77/799/EOEF af 19. december 1977 om gensidig bistand mellem medlemsstaternes kompetente myndigheder inden for området direkte skatter (EFT L 336, s. 15, herefter benævnt "direktiv") kan paaberaabes af en medlemsstat med henblik på at kontrollere, om der er foretaget indbetalinger i en anden medlemsstat, saafremt sådanne indbetalinger - som det er tilfældet i nærværende sag - indgaar i en korrekt ansættelse af indkomstskatten (artikel 1, stk. 1).

12 Den belgiske regering har imidlertid anført, at nogle medlemsstater savner hjemmel til at afkræve forsikringsselskaberne de oplysninger, der er nødvendige med henblik på kontrollen af præmiebetalinger på disse staters område.

13 Det skal hertil bemærkes, at direktivets artikel 8, stk. 1, ikke pålægger medlemsstaternes skattemyndigheder at samarbejde, såfremt den kompetente myndighed i henhold til lovgivning eller administrativ praksis hverken har beføjelse til at udføre undersøgelser eller til at indhente eller anvende oplysninger til statens egne formål. Den omstændighed, at der ikke kan kræves samarbejde i denne situation, begrundes imidlertid ikke, at fradragsretten for forsikringspræmier afslås. Der er nemlig intet til hinder for, at de belgiske skattemyndigheder afkræver skatteyderen de beviser, som de finder nødvendige, og i givet fald nægter at anerkende fradraget, såfremt sådanne beviser ikke fremlægges.

14 For så vidt angår hensynet til sammenhængen i den i sagen omhandlede beskatningsordning bemærkes, at der i de belgiske bestemmelser er en sammenhæng mellem fradragsretten for præmier og skattepligten for de beløb, der udbetales af forsikringsselskaberne i henhold til alderspensionsforsikringer og forsikringer mod risikoen for dødsfald. I henhold til indkomstskattelovens artikel 32a, jf. ovenfor, er pensioner, renter, kapitaler og tilbagekøbsbeløb i henhold til livsforsikringskontrakter fritaget for skat, såfremt der ikke er givet fradrag for præmierne i henhold til artikel 54.

15 Ved den belgiske beskatningsordning udlignes det provenutab, der følger af fradraget i den skattepligtige bruttoindkomst for præmier til livsforsikring, af beskatningen af de pensions-, rente- eller kapitalbeløb, der udbetales af forsikringsselskaberne. Såfremt der ikke er givet fradrag for sådanne præmier, er de nævnte beløb skattefrie.

16 Sammenhængen i denne beskatningsordning - hvis principper fastlægges af den belgiske stat - kræver således, at denne stat, såfremt den skal anerkende fradragsret for livsforsikringspræmier, der er betalt i en anden medlemsstat, kan beskatte de beløb, der udbetales af forsikringsselskaberne.

17 Det må i denne forbindelse fastslås, at et tilsagn fra forsikringsselskabet om at betale en sådan skat ikke giver en tilstrækkelig garanti. Såfremt tilsagnet blev misligholdt, måtte tvangsinddrivelsen nødvendigvis ske i etableringsmedlemsstaten, og rent bortset fra, at det er vanskeligt for en stat at få kendskab til, om forsikringsselskaber, der er etableret i en anden stat, har foretaget udbetalinger samt disses størrelse, er det ikke udelukket, at ordre public-hensyn konkret vil være til hinder for skatteinddrivelsen.

18 I forbindelse med et sådant tilsagn kan forsikringsselskabet ganske vist principielt stille sikkerhed, men dette påfører selskabet ekstra omkostninger, som må overvæltet på forsikringspræmierne, og de forsikrede, som i øvrigt risikerer at blive dobbeltbeskattet af forsikringsydelse, vil herefter ikke have nogen interesse i at opretholde de pågældende forsikringer.

19 Det bemærkes, at nogle medlemsstater har indgået tosidede overenskomster, der hjemler skattefradrag for præmier, der er betalt i den anden kontraherende stat end den, hvor et sådant fradrag gælder, og som tillægger én stat retten til at beskatte forsikringsselskabernes ydelser i henhold til forsikringsaftalerne. En sådan løsning kan imidlertid kun gennemføres ved overenskomster af denne art, eller ved at Rådet vedtager de fornødne samordnings- eller harmoniseringsforanstaltninger.

20 Det følger af det anførte, at sammenhængen i en beskatningsordning som den omhandlede

paa faellesskabsrettens nuvaerende udviklingstrin ikke kan sikres ved bestemmelser, der er mindre restriktive end de omtvistede bestemmelser, og at enhver anden foranstaltning, der sikrer den belgiske stats mulighed for at opkræve den skat, der i henhold til dens lovgivning skal betales af ydelser fra forsikringsselskaberne i medfør af forsikringsaftalerne, vil have samme virkninger som ordningen med, at præmierne ikke kan fradrages.

21 Det maa derfor lægges til grund, at de omtvistede bestemmelser i den belgiske lov er begrundet i hensynet til at sikre sammenhængen i den beskatningsordning, som de indgaar i. Saadanne bestemmelser er derfor ikke i strid med Traktatens artikel 48. Det samme gælder med hensyn til artikel 7 i forordning nr. 1612/68.

Tilsidesættelse af Traktatens artikel 59

22 Det bemærkes, at de omtvistede bestemmelser udgør en hindring for den frie udveksling af tjenesteydelser. Bestemmelser, hvorefter forsikringsselskabet skal være etableret i en medlemsstat som betingelse for, at de forsikrede i denne stat har ret til visse skattefradrag, afskrækker de forsikrede fra at rette henvendelse til forsikringsselskaber, der er etableret i en anden medlemsstat, og udgør dermed en hindring for den frie udveksling af tjenesteydelser i forhold til saadanne selskaber.

23 Ifølge Domstolens praksis (jf. bl.a. dom af 4.12.1986, sag 205/84, Kommissionen mod Tyskland, Sml. s. 3755, præmis 52) er et krav om etablering alligevel foreneligt med Traktatens artikel 59, saafremt det udgør en ufravigelig forudsætning for at opnå det tilstræbte almene formål. Som det fremgaar af det anførte, er denne betingelse opfyldt i denne sag.

24 Det følger af det anførte, at de omtvistede bestemmelser ikke er i strid med Traktatens artikel 59, og at sagsoegte herefter vil være at frifinde i det hele.

Afgørelse om sagsomkostninger

Sagens omkostninger

25 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger. Kommissionen har tabt sagen og bør derfor betale sagens omkostninger.

Afgørelse

Paa grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

1) Kongeriget Belgien frifindes.

2) Kommissionen betaler sagens omkostninger.